

Ukraynalı Mülteci ve Sığınmacıların Türk Gazetelerinde Görünümü ve Temsili

The Appearance and Representation of Ukrainian Refugees and Asylum Seekers in The Turkish Newspapers

Erdi DEMİR^a , Merve Nur OKLU YILDIRIM^b

Öz

Göç, toplumların sosyal, dinsel, ekonomik ve kültürel yapılarında köklü değişikliklere sebep olabilen geniş çaplı bir sosyal hareketlilik sürecidir. Göç hareketlerini önemli kılan unsur göçlerin küresel coğrafyalar arasında büyük insan hareketlerini tetikleyebilmesidir. Bireyler çeşitli sebeplerle göç edebilmekte olup; insan hakları ihlalleri, savaş, terör olayları, ekonomik durumlar gibi bazı sebeplerle başka ülkelere sığınabilmektedirler. Çalışmanın konusu Ukraynalı sığınmacı ve mülteci haberlerinin Türk medyasındaki temsiliyle ilgilidir. Bu çalışmada amaç, son dönemlerde başta Avrupa olmak üzere tüm dünyayı sosyal, siyasi, ekonomik ve kültürel yönden etkileyen Ukrayna-Rusya Savaşı sebebiyle vatanlarını terk ederek çevre ve komşu ülkelere sığınmak zorunda kalan Ukraynalı mülteci ve sığınmacı bireylerin Türk gazetelerinde nasıl temsil edildiğini, hangi temalar ekseninde gündeme geldiğini analiz edebilmektir. Çalışmada Van Dijk'in eleştirel söylem çözümlemesinden hareketle Türk gazetelerinde Ukraynalı mülteci ve sığınmacı bireylere yönelik nasıl bir söylem geliştirildiğinin bu söylemin gerisindeki kültürel ve ideolojik pratiklerin neler olduğu incelenecektir. Çalışmada Cumhuriyet, Haber Türk, Hürriyet, Milliyet, Sabah, Sözcü, Takvim, Yeni Akit, Yeni Şafak gazetelerinde Ukraynalı sığınmacı ve mülteci haberlerinin içerik ve anlamlarına göre tematik olarak sınıflandırılması ve çözümlenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Göç, Sığınmacı, Mülteci, Ukraynalı, Medya.

Abstract

Migration is a large-scale social mobility process that can cause fundamental changes in the social, religious, economic and cultural structures of societies. The Dec that makes migration movements important is that migration can trigger large human movements between global geographies. Individuals can migrate for various reasons and they can take refuge in other countries for some reasons such as human rights violations, war, terrorist incidents, economic situations. The aim of the study is to analyze how Ukrainian refugees and asylum seekers who were forced to leave their homeland and seek refuge in the surrounding and neighboring countries due to the Ukraine-Russia War, which has affected the whole world socially, politically, economically and culturally, especially Europe in recent years, are represented in the Turkish media. In this study, based on Van Dijk's critical discourse analysis, it will be examined how a discourse for Ukrainian refugees and asylum seekers is developed in the Turkish media and what cultural and ideological practices are behind this discourse. In this study, it is aimed to classify and analyze Ukrainian asylum seeker and refugee news thematically according to their content and meaning in Sabah, Yeni Şafak, Milliyet, Sözcü, Cumhuriyet, Takvim, Hürriyet, Yeni Akit, Haber Turkish newspapers.

Keywords

Migration, Asylum seekers, Refugees, Ukrainians, Media.

^a Dr., Email: edemir.akdeniz@gmail.com.

(Sorumlu Yazar/Corresponding author)

^b Doktorant, Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü, Antalya/Türkiye.

Doctorant, Akdeniz University, Mediterranean Civilisations Research Institute, Antalya/Türkiye.

Email: rvenuroklu@gmail.com.

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License ile

lisanslanmıştır.

İçtimaiyat Dergisi, lisanslama politikası ile telif hakkının ve kullanıcı haklarının açık olmasını sağlar. Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlar. / Journal of İctimaiyat Magazine ensures that copyright and user rights are open with its licensing policy. Author(s) publishing with the journal retain(s) the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0.

1. Giriş

Göç fenomeni, çok boyutlu sosyal ve ekonomik sonuçları olan aktüel bir sosyal hareketlilik sürecidir. Bu sosyal hareketlilik süreci menşe ve hedef ülkeler arasında ulus ötesi biçimde gerçekleştiği gibi ülke sınırları içerisinde de gerçekleşebilir. Göç araştırmaları üzerine yapılan teorik ve ampirik çalışmalar nihayetinde toplumsal değişme argümanını temel alan hedef ve menşe yerleşmeler arasındaki toplumsal değişim ve dönüşüm üzerine inşa edilen çalışmalardır. Göçün konusu, insanlar ve toplum tarafından inşa edilen karşılıklı bağımlılık ilişkisi içinde bulunan toplumsal kurumlar ve toplumsal yapılar üzerindeki etkiler, değişimlerdir (Beamen ve D'arcy,1980: 10; Marsella ve Ring, 2003: 9; Skeldon, 2008: 3; Demir, 2022a: 78).

Ülke içinde yapılan göç hareketleri iç göç şeklinde tanımlanırken ülke dışına yapılan göçler ulus ötesi göç olarak ifade edilebilmektedir. Bu bağlamda mültecilik ve sığınmacılık faktörleri oldukça önem kazanmaktadır. Mültecilik, ayrımcılık, güvensizlik, toplumsal cinsiyet, ırkçılık, şiddet, dışlanma unsurlarıyla birlikte anılan bir olgudur. Nitekim kendi yaşadıkları ülkede can, mal, düşünce, inanç özgürlüğü bulunmayan, yaşamlarının tehlikede olması münasebetiyle kendi ülkesinin vatandaşlık haklarından yararlanmak istemeyen ve başka bir ülkeye haklı gerekçelerle sığınan kişiye mülteci yani iltica eden denilmektedir. Mültecilik ve sığınmacılık uluslararası hukukta hukuki statü anlamındadır (Türkiye Göç Raporu, 2017: 130). Sığınmacı, uluslararası hukuk kuralları temelinde bir ülkeye mültecilik statüsü için başvuru yapmış ve mevcut başvurunun sonucunu bekleyen kişilere sığınmacı adı verilmektedir (Doğan, 2018: 128). Ulusötesi göçe konu olan toplumsal aktörlerin başında sığınmacı ve mülteciler gelebilmektedir. Sığınmacı ve mültecilerin yerel ya da ulusal gazete ve medya organlarında nasıl sunuldukları, ne tür haberlere konu oldukları toplumsal bakış açısını ortaya koyması bakımından değerlidir.

Medya organları ve kitle iletişim araçları, yasama ve yürütme organları kadar etkili bir erk olarak bilinmektedir. Bilgilendirmek, propaganda yapmak ve kamuoyu oluşturmak gibi işlevlere sahip medya organları yazılı, sözlü ve görsel kategorileriyle bilgi teknolojilerinin yaygınlaştığı çağımızda büyük bir öneme sahiptir (Uysal, 2020: 20). Kısa sürede büyük kitleleri etkileyebilme gücüne sahip medya organları manşet ve haber başlıklarıyla gündem oluşturma, anlayış ve fikir geliştirme, farkındalık ve bilinç yaratabilme potansiyeline sahiptirler. Bu bakımdan medya ve iletişim araçları yasama, yürütme ve yargı erki sonrasında dördüncü kuvvet şeklinde anılmaktadır (Yüksel, 2014; 125; Özkeçeci ve Cihan, 2021: 7347).

Haberler, günlük toplumsal yaşamın içinde bireyin çevresinde olup biteni anlaması, öğrenmesi konusunda anlamlar, sembollerle oluşturulan dil ve söylem pratikleridir (Göker ve Keskin, 2015: 234). Özellikle mülteciler ve sığınmacılarla ilgili manşet ve haberlerin hangi özneler, sosyal gruplar tarafından inşa edildiğini, söylemin ne amaçla nasıl bir içeriğe sahip olduğunu öğrenmek daha elzemdir. Nitekim söylem, dil aracılığıyla inşa edilen, toplumların inanç, gelenek, değerler sistemi, yaşam tarzı, ideoloji ve toplumsal belleğinin yansımasıdır (Dijk, 2003: 83, 85). Söylem tarafsız ve objektif olamayacağından söylemin amacı, hedef kitlesi, öznesi ve nesnesi önemlidir. Foucault (1987: 23) söylemin toplumsal kategoriler arasında iktidar ilişkisi kurgulayan, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, sosyal ayrıştırma, kimlik, ötekileştirme, hiyerarşi, yabancı düşmanlığı gibi olgularla yakın bir ilişki içinde bulunduğunu belirtmektedir.

Türk medyasında mülteci ve sığınmacıların temsilleri ve görünümleri üzerine yapılan çalışmalarda mültecileri sorun olarak algılayan, mülteciler üzerine egemen bir bakış açısıyla

dışlayıcı ve olumsuzlayıcı haber yapan kitle iletişim araçları olduğunu belirten (Göker ve Keskin, 2015: 234) çalışmalar olduğu gibi Gaziantep örnekleminde yola çıkarak mültecileri ekonomik yük olarak değerlendiren (Yücebaş, 2015: 38) çalışmalar da mevcuttur. Literatürde ayrıca Suriyeli çocukların medyada işlenen suçların ya da olumsuzlukların mağduru olarak değerlendiren (Ardıç Çobaner, 2015: 28) Suriyeli mültecileri yoksulluk ve işsizlikle özdeşleştiren akademik çalışmalar (Pandir ve Efe, 2015: 23; Şen, 2017: 41), medyada çıkan haberler sebebiyle Suriyelilerin yerel halka yakınlaşmaktan korktuğunu belirten çalışmalar da (Gülerce, Şahin ve Abdul, 2022: 218) mevcuttur.

Doğanay ve Keneş (2016) yazılı basında Suriyeli sığınmacılarla ilgili yapılan haberlerin sorunsallaştırıldığı, tehdit, risk, güvensizlik ekseninde şekillendiği bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca Suriyeli sığınmacıların kamusal alanda aşırı görünümünün duygusal tepkilerle haber yapıldığı anlaşılmıştır. Ayrıca Suriyeli sığınmacıların korkak, savaştan kaçan, hain, cahil gibi ifadelerle de haber yapıldığı görülmüştür. Paksoy ve Şentöregil (2018) Türk basınında 2011-2015 yılları arasında beş ulusal gazetenin Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerini içerik analizi yöntemiyle incelemiştir. Suriyeli sığınmacıların ekonomik yük, güvenlik sorunu ve risk kaynağı olarak görüldükleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca gazetelerin hükümete yönelik olumlu ya da olumsuz tasavvurlarının Suriyeli sığınmacılar üzerinden sunulduğu anlaşılmıştır.

Afgan mülteciler üzerine Türkiye’de yayın yapan uluslararası medya kuruluşlarının söylemlerinde ise Afgan mültecilerin Afganistan’daki Taliban rejimi sebebiyle Taliban ile ilişkilendirildiği anlaşılmıştır (Şit, 2022: 112). Suriyeli sığınmacıların ana akım medyada nasıl temsil edildiklerini ilişkin bir çalışmada, üretilen haberlerin hükümeti eleştirme ve savunma ekseninde geliştiği, Suriyelilerin misafir ve sosyal-ekonomik yük şeklinde medyada temsil edildikleri anlaşılmıştır (Ekşioğlu Sarılar, 2018: 156). Suriyeli, Afgan ve Ukraynalı sığınmacıların konusunda yapılan bir çalışmada Afganların göçmen, Suriyelilerin sığınmacı Ukraynalıların ise mülteci biçiminde sunuldukları tespit edilmiştir (Tiryaki, 2022: 149). Boztepe’nin (2017: 116) çalışmasında Suriyeli mültecilerin misafirden öte ekonomik yük ve öteki olarak görüldükleri, farklı ideolojik medya araçlarının ortak yönünün dışsallaştırma olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yoksulluk, işsizlik, hukuki statü, dışlanma, ayrımcılık, kimlik, vatandaşlık gibi olgular üzerinden toplumsal ve kültürel kimlikleri tanımlanan mülteciler ve sığınmacılar, toplumun ötekisi, istenmeyen kimseleri olarak kurgulanmaktadır. Mültecilik olgusuna yüklenen menfi çağrışımların dışında mülteciler ve sığınmacılar, düzensiz ya da yasadışı göçmen olarak medyada sunulabilmektedir.

Mültecilik ya da sığınmacılık evrensel uluslararası insani bir eylem biçimi ve hakkıdır. Sosyal ayrıştırmaya, savaşa, şiddete, teröre, düşünce ve din özgürlüğüne müdahaleye maruz kalan mülteciler, yaşam savaşı veren, ilaç, barınma ve gıda gibi temel gereksinimlere ihtiyaç duyan toplumsal bir gruptur. Kendi ülkelerinde uğradıkları siyasi, sosyal ve kültürel baskılar sebebiyle başka ülkelere göç etmek zorunda kalan insanlar, bakım ve yardıma muhtaç prekarya sınıfı olarak ifade edilebilir. Göç etmek zorunda kaldıkları ülkede toplumsal uyum, dil yeterliliği, iş ve meslek, eğitim, hukuki statü sorunu, beslenme ve barınma sorunu gibi çok boyutlu sorunlarla karşılaşan mülteciler, toplumsal kategoriler arasında en savunmasız ve bakıma muhtaç gruplar arasında yer almaktadır (Doğan, 2018: 123-134; Demir, 2022b: 268).

2022 yılı başlarında Ukrayna ve Rusya arasında yaşanan siyasi gerilim sebebiyle çok sayıda Ukraynalı sığınmacı ve mülteci konumuna düşerek Türkiye ve komşu ülkelere sığınmıştır. Uluslararası toplumun birinci gündemi haline gelen Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerin medya

araçlarının başında gelen gazetelerde nasıl temsil edildikleri ve ne şekilde sunuldukları da önem kazanmaktadır. Medyanın güçlü ve etkili yapısı, toplumsal yaşamda kişilerin bakış açılarının oluşmasında önemli yere sahiptir. Buradan hareketle mevcut çalışmada amaç, son dönemlerde başta Avrupa olmak üzere tüm dünyayı sosyal, siyasi, ekonomik ve kültürel yönden etkileyen Ukrayna-Rusya Savaşı sebebiyle vatanlarını terk ederek çevre ve komşu ülkelere sığınmak zorunda kalan Ukraynalı mülteciler ve sığınmacıların Türk gazetelerinde nasıl temsil edildiğini, hangi temalar ekseninde gündeme geldiğini analiz edebilmektir. Çalışmada Van Dijk'in eleştirel söylem çözümlemesinden hareketle Türk gazetelerinde Ukraynalı mülteci ve sığınmacı bireylere yönelik nasıl bir söylem geliştirildiğinin bu söylemin gerisindeki kültürel ve ideolojik pratiklerin neler olduğu incelenmiştir. Nitekim söylem analizi yapılmasıyla toplumsal erk, iktidar, hiyerarşi, statüko, kimlik, vatandaşlık, aidiyet ve mensubiyet gibi olgularla ilgili derinlemesine bilgi edinilmesi amaçlanmıştır.

2. Yöntem

Alanyazında Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerin Türk medyasında temsili ile ilgili fazla sayıda çalışma bulunmamaktadır. Bu bakımdan bu araştırmanın alanyazına katkı sunabileceği düşünülmektedir. Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerin Türk medya ve gazetelerinde temsil edilmesiyle ilgili üretilecek bir çalışmanın diğer sığınmacı ve mülteci gruplarıyla ilgili yapılmış çalışmalara da karşılaştırma açısından bir öneri getirebileceği değerlendirilmektedir. Araştırmanın temel problemi, "Türk gazetelerinde Ukraynalı sığınmacı ve mülteciler nasıl temsil edilmektedir?" sorusudur. Bu temel problemin alt yapısını oluşturabilmek ve somutlaştırabilmek adına bazı alt sorular da geliştirilmiştir.

Alt sorular;

- 1- Türk gazetelerinde Ukraynalı sığınmacılar ne tür sıfat, isim ya da adlandırmalar ile temsil edilmektedir?
- 2- Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerin gazetelerde sunumlarında gazetelerin ideolojilerinin nasıl bir etkisi olmuştur?
- 3- Ukraynalı sığınmacı ve mülteciler gazetelerde hangi tür konu ve içeriklerle gündeme gelmektedir? Sorularından oluşmaktadır.

Araştırmada söylem analizi tekniğinin olanaklarından yararlanılmıştır. Söylem analizi, bilgi ve söylem ilişkini ortaya koyan ve son dönemlerde başta Dilbilim olmak üzere Sosyoloji, Felsefe, Antropoloji ve Psikoloji gibi disiplinlerin çalışma alanına girmektedir. Epistemolojik bağlamda tanımlanabilir olay ve olgularla ilgili olan söylem analizi, söyleme yönelik homojen ve bütüncül bir bakış açısı ortaya koymamaktadır (Dijk, 2003: 85). Sadece sosyal gruplarla ilgili olmayan söylem, toplumların değerleri, düşünce ve inançları, kültürel pratikleri ile ilgili olabilir. Söylem, sade haliyle dilin incelenmesi ve yorumlanması esasına dayanmaktadır (Çelik ve Ekşi, 2008: 105; Dijk, 2008: 3).

Söylem, sözel bir şekilde gündelik yaşamda konuşmalar içinde ifade edilebileceği gibi sözel olmayan aktarımlar yoluyla makalelerde, dergilerde yazılı ve görsel olarak da sunulabilmektedir. Müslüman bir toplumda ramazan ayında oruç tutmayan insanların kamusal alanda herhangi bir şey yememeleri ve içmemeleri oruç tutan insanlara saygının bir göstergesi olarak yorumlanabilir ve söylemlerde yer alabilir. Söylem analizi, söylemin sentaks, semiyoloji ve fonetik açısından incelenmesinin ötesinde söylemin sosyolojik bağlamına odaklanmaktadır. Foucault'a göre söylem, toplum ve iktidar ilişkisini belirlemekte, bir toplumsal sistem içindeki

iktidar ilişkisini dil aracılığıyla kurgulamaktadır. Bir toplumsal sistem içinde yer alan siyasal iktidarların egemenliğini pekiştirmek için söyleme ihtiyaçları vardır. Bu nedenle söylemin tarafsız ve yalın bir karakteri olduğu söylenemez bilakis söylemler ideolojik ve toplumsal sorunlara yöneliktir (Foucault, 1987: 23, 28). Eleştirel söylem analizinde dilin bir iletişim pratiği olarak kabul edilmektedir. Dilin iktidar, toplumsal cinsiyet, din, mezhep, ırk, etnisite, egemenlik, hiyerarşi ve toplumsal sınıf gibi olgularla sistematik bir ilişkisi söz konusudur (Sözen, 1999: 20; Yaylacı ve Beldağ, 2018: 139). Eleştirel söylem analizinde toplum ve birey arasında dinamik bir ilişki söz konusudur. Toplum ve kültür söylem üzerine inşa edildiğinden toplumsal pratikler, inanç ve normlar yorumlanabilir, açıklanabilir ve geliştirilebilir. Eleştirel söylem toplumsal sorunlara odaklandığından mezhep, inanç, kimlik çatışması, göç, azınlıklar, anomi (yabancılaşma) ve toplumsal cinsiyet gibi olguları kapsayabilmektedir.

Tablo 1: Ukraynalı Sığınmacı ve Mülteci Haberlerinin Dağılımı

Gazete	Haber Dağılımı
Akşam	1
Aydınlık	2
Cumhuriyet	3
Güneş	1
Haber Türk	5
Hürriyet	8
Milliyet	10
Sabah	4
Sözcü	5
Star	2
Takvim	1
Türkiye	4
Yeni Akit	1
Yeni Şafak	8
Toplam	55

Çalışmada Türk medyasında yer alan Aydınlık, Güneş, Star, Sabah, Yeni Şafak, Milliyet, Sözcü, Cumhuriyet, Takvim, Hürriyet, Türkiye, Akşam, Yeni Akit, Haber Türk gazetelerinde Ukraynalı sığınmacı ve mülteci haberlerinin içerik ve anlamlarına göre tematik olarak sınıflandırılması ve çözümlenmesi amaçlanmıştır. Farklı ideoloji ve dünya görüşlerini temsil eden gazetelerin Ukraynalı sığınmacı ve mültecileri ne şekilde ele aldıkları, nasıl haber konusu yaptıkları ilgi çekicidir. Araştırmada 24.02.2022 tarihinden 01.07.2022 tarihine kadar yazılı basında yer alan haberler incelemesi yapılmış, toplamda 55 haberlerin anlam ve söylem ilişkisi analiz edilmiştir. Çalışmada bu tarihlerin belirlenmesinde Ukrayna-Rusya arasındaki siyasal krizin 2022 yılı başlarında patlak vermesi ve devam etmesi etkili olmuştur.

3. Bulguların Analiz Edilmesi

Bulguların analiz edilmesinde gazete haberlerinin anlam ve içerik yönünden incelemesi yapılarak belirli temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan temalar altında gazete haberleri sınıflandırılarak ayrılmıştır. Nitekim benzer anlam ve içeriğe sahip kavramlar, cümleler, manşetlerin bir araya getirilmesiyle temalar, üst ve alt temaların oluşmasını sağlayabilmektedir (Günbayı, 2019). Araştırmada mesaj ve içeriklerine göre ayrılan gazete başlıkları tematik olarak analiz edilerek sosyolojik olarak yorumlanmıştır. Esasen sosyoloji, edebi metin incelemeleri, medya çalışmaları, antropoloji, eğitim bilimleri ve edebiyat sosyolojisi gibi disiplinlerde sıklıkla tercih edilebilen bu analiz biçimi, farklı kavramların belirli temalar üzerinden kıyaslanmasında tercih edilebilmektedir.

3.1.1. Duygusal ve Popülist Söylemin Öznesi: Ukraynalı Sığınmacı ve Mülteciler

Türk medyasında yer alan gazete haberleri incelendiğinde, Ukraynalı göçmenlere yönelik yaklaşımların ve gazete başlıklarının okuyuculara duygusal, çarpıcı ve etkileyici nitelikte çağrışımlar yaptığı görülmektedir. Nitekim haber manşetlerinde tekrar edilen ve dikkat çekmek amaçlı popülist söylemin egemen olduğu düşünülmektedir. “Umuda yolculuk”, “dram”, “dehşet”, “korkunç”, “yeni hayat”, “dram”, “mağdur”, “yürek burkan”, “milyonlarca insan”, “bitmeyen sınav” gibi duygusal ifadelerin kullanılması, savunmasız çocuk ve kadınların ön plana çıkarılması popülist söylem ve baskı sayısı endişesini yansıtmaktadır. Bu durum yanı sıra gazete manşetlerinde yer alan çarpıcı, abartılı bir takım söylemler okuyucunun anlam dünyasına yönelik mesajlar olarak yorumlanabilir. Nitekim söylem ve dil pratiğinin bir ürünü olarak geliştirilen duygusal ve popülist söylemde amaç; okuyucuyu etkileyebilmek ve dikkat çekebilmeştir. İncelenen gazete haberlerinin trajik/ dramatize temalı başlıklardan bazıları şu şekilde değerlendirilebilir;

Hayatının en zor kararı! Ukraynalı kadın dehşeti anlattı (Milliyet, 28.6.2022).

Savaş mağduru Ukraynalı kadınlara korkunç teklif! Facebook'ta dakikalar içinde mesaj yağdı (Milliyet, 6.6.2022).

Askerin yaptığı bu hareketi unutamıyorum! Bir yıl önce turist, bu kez sığınmacı olarak Antalya'da (Milliyet, 13.4.2022)

Dünyanın bitmeyen sınavı: Mülteciler (Milliyet, 26.6.2022).

Ukrayna savaşının en büyük mağdurları çocuklar (Hürriyet, 8.3.2022)

Kadınlar göçünde milyonlarca dram: Polina, Alina, Elena ve diğerleri (Hürriyet, 9.3.2022).

Rusya-Ukrayna savaşında yürek burkan manzaralar! İnsani koridordan umuda göç (Sabah, 9.3.2022).

Avrupa Ukrayna mülteci krizinde çaresiz: İnsan ticareti tehdidi (Yeni Şafak, 30.03.2022).

Sömürü hırsının kamçılıdığı emperyalist müdahale ve işgallerin ürünü olan zorunlu göç yüz milyonları yerinden etti (Güneş, 4.4.2022).

Gerçek ile hayal arasında bir savaş (Haber Türk, 6.3.2022).

Ukrayna'da yetimhanelerdeki çocuklar Türkiye'ye geldi (Cumhuriyet, 27.3.2022).

'Yeni hayat' başlarına yıkıldı... 11 yaşında ama 2'inci kez savaştan kaçıyor! (Hürriyet, 15.3.2022).

Tablo 2: Haberlerin Gazete ve Konulara Göre Dağılımı

Haber İçeriği	Milliyet	Hürriyet	Sabah	Yeni Şafak	Güneş	Habertürk	Cumhuriyet
Savaş mağduru kadın ve göç	1	1					
Taciz mağduru kadın	1						
Küresel sorun ve risk	2	1	1		1	1	
Savaş mağduru çocuk		1					1
İnsan ticareti tehdidi				1			
Toplam	4	3	1	1	1	1	1

Gazete manşetlerinde duygusal ve ilgi uyandıran kelime ve söz öbekleriyle okuyucunun ilgisi çekilmeye çalışıldığı düşünülmektedir. Mültecilik ve sığınmacılık durumlarının toplumsal ve vicdani boyutuna atf yapan gazete haberlerinde toplumsal heyecan, katılım ve merak duygularını ön plana çıkaran haberler yapılmıştır. Duygusal ve popülist söylem içeren haberlerde insanların ortak paydaları ön plana çıkarılmaya çalışılmış, mültecilik ve sığınmacılığın insani ve toplumsal boyutu haberlere konu olmuştur. Savaş mağduru, kadın ve göç haberi Milliyet ve Hürriyet gazetelerinde haber konusu olurken sığınmacı ve mülteciliğin küresel sorun haline gelmesi konusu en fazla haber olma özelliğine sahip olmuştur. Bunun yanı sıra savaş mağduru çocuk konusunun da haber konusu olduğu anlaşılmaktadır.

3.1.2. Ayrımcılık ve Ötekileştirmenin Öznesi Olarak Mülteciler

Kitle iletişim araçları yaygın kullanıldığı bir zaman diliminde yerel basının çarpıcı yazılarla okuyucuların dikkatlerini çekmesi göçmenlere karşı ırkçılık ve ayrımcılığa karşı önyargıların oluşmasına sebebiyet verebilmektedir. Ötekileştirme, kıyaslama ve ayrıştırma eksenli gazete haberleri medyanın nasıl bir işlevi olduğunu göstermesi açısından oldukça önemlidir. Avrupa devletlerinin farklı etnisiteye, inanca ve değerler sistemine sahip toplumları kabul görme eğilimlerine atf yapan haber manşetlerinde Suriyeli sığınmacılar ile Ukraynalı sığınmacı bireyler kıyaslanarak sunulmuştur.

“Mavi gözlüler”, “renk ayarı”, “ikiyüzlülük”, “ırkçılık zehri”, “iyi mülteciler”, “renk farkı”, “mülteci sever”, “bot batıranlar” gibi ifadeleri kullanmaya hassasiyet gösteren haber manşetleri, okuyucunun ilgisini çekmek, okuyucuya bir düşünce, fikir ve bakış açısı empoze edebilmek amaçlarını taşımaktadır. Renk, ırk, din ve cinsiyet temelli sosyal ayrıştırma ve ötekileştirme temelli söylem, farkındalığı vurgulamak, yönlendirmek, bir ideoloji ve dünya görüşünü benimsetmek açısından oldukça önemlidir. Afgan, Suriyeli ya da Ukraynalı sığınmacı haberlerini öteki üzerinden sunumunun yapılması, Batı toplumlarının düşünce yapısı ve bakış açısını yansıtmaya bakımından anlamlı görünmektedir. Bunun yanında mülteciler ve sığınmacılar arasında sosyal hiyerarşi, eşitsizlik, ayrımcılık temalı haberler üretilmesi de Türk medyasının sığınmacı ve mültecilere bakış açısını ortaya koyması bakımından önemlidir. Türk medyasında

incelenen haber başlıklarında ötekileştirme ve sosyal ayrıştırmaya maruz kalan Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerle ilgili haber başlıkları şu şekildedir;

Çekya, Suriyeli mültecilerle Ukraynalı mültecileri kıyasladı (Sözcü, 01.05.2022).

Mültecide renk farkı (Hürriyet, 09.04.2022).

Almanya'dan mültecilere utanç verici uygulama: Afgan'ı atıyor Ukraynalı alıyorlar (Yeni Şafak, 22.04.2022).

Batı'nın iki yüzlülüğü! Botları batıranlar 'mülteci sever' oldu (Star, 06.03.2022).

Suriyeli göçmenleri geri itiyorlardı... Ukraynalılar için özel (Akşam, 04.03.2022).

Avrupa'nın 'iyi mültecileri'! (Aydınlık, 13.3.2022).

Ukraynalılar sınır ülkelere geçebilirken, ülkedeki göçmenlerin geçişine izin verilmiyor (Haber Türk, 2.3.2022).

Göçmenin dini, ırkı, rengi olur mu? (Haber Türk, 5.3.2022).

Sığınma hakkı mavi gözlüler için güncellenirken... (Star, 13.03.2022).

Bunun adı iki yüzlülük: Yıllardır Suriyelileri almayan Avrupa (Sözcü, 18.03.2022).

İrkçilik zehri Avrupa'ya sardı: kovmak için sıraya girdiler (Yeni Şafak, 21.03.2022).

Batı'nın mülteci ayrımcılığı 'Renk' ayarları bozulmuş insan hakları (Yeni Şafak, 22.03.2022).

Danimarka Suriyeliler için çıkardığı 'Mücevher Yasası'nı Ukraynalılara uygulamayacak (Türkiye, 04.03.2022).

Tablo 3: Haberlerin Gazetelere Göre Konu ve Dağılımı

Haber İçeriği	Yeni Şafak	Türkiye	Sözcü	Star	Haber Türk	Aydınlık	Akşam	Hürriyet
Ukraynalı ve Suriyeli sığınmacı ve mültecilerin kıyaslaması	1	1	1		1	1	1	
İrkçilik	1			1	1			1
Avrupa devletlerinin tutumu			1	1				
Toplam	2	1	2	2	2	1	1	1

Türk gazetelerinde Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerle diğer mülteci gruplarının inanç, etnisite, kültür, ten rengi vb. kültürel karakteristiklerinin kıyaslandığı ve Avrupa ülkelerinin mülteciler ve sığınmacılar arasında ayrımcılık ve ötekileştirme politikaları ürettiği haber yapılmıştır. Ukraynalı sığınmacıları Suriyeli sığınmacılar üzerinden değerlendiren Türk gazetelerinde sığınmacılık ve mültecilik durumlarının gayet insani ve vicdani bir sorumluluk taşıdığı anlamı paylaşılırken Avrupa devletleri ırkçılık ve ayrımcı olmakla suçlanmıştır.

3.1.3. Ekonomi Haberlerinin Öznesi Olarak Ukraynalı Mülteciler

Basında yer alan haber başlıklarını incelendiğinde Ukraynalı sığınmacı veya mülteciler göç ettikleri ülkelerde ekonomik sorunların baş aktörü olarak sunulmuştur. “Vasıfsız işgücü”, “ekonomik yük”, “para yardımı”, “ev kiralının artması”, “yoksulluk”, “işsizlik” temalarıyla özdeşleştirilen Ukraynalı sığınmacıların istenmeyen, öteki ve ekonomik maliyet olarak medyada temsil edildikleri görülmektedir. Nitelikli vasıflara sahip (dil yeterliliği, mesleki ve teknik bilgi, yetenek, yaş faktörü, eğitim vb.) Ukraynalı mühendisleri ülkelerine davet edebilen Avrupa devletleri olduğu kadar Ukraynalı sığınmacı ve mültecileri ucuz işgücü olarak tanımlayan gazete haberleri de mevcuttur.

Türkiye açısından bakıldığında Ukraynalı sığınmacı ve mülteci bireylerin Türkiye’ye göç etmesiyle birlikte bazı şehirlerde ev kiralının rayiç bedellerinde ciddi bir artış olduğu belirtilmiştir. İşgücü açığı bakımından ucuz işgücü olarak medyada temsil edilen Ukraynalı sığınmacılar esasen istenmeyen ve mülteci kimliği sebebiyle ötekileştirilen bir sosyal gruptur. İngiltere’nin Ukraynalı sığınmacı kabul eden vatandaşlarına belirli miktarda para yardımı yapacağı sığınmacı kabul teşviki olarak değerlendirilebilir. İnsani ve ekonomi yardım, mülteciler için destek paketi haberleri Ukraynalı sığınmacı bireylerin ekonomik zorluklarını ve yaşadıkları insani krize vurgu yapmaktadır.

Ekonomik hayata yansıyan ve ekonomi eksenli haberlerin öznesi ve nesnesi olarak sunulan Ukraynalı sığınmacı ve mülteciler haberleri şu şekilde ifade edilebilir;

Ukraynalı mülteciler akın etti, ev kiraları yüzde 70 arttı! (Türkiye, 22.3.2022).

Hollanda işçi açığını Ukraynalılar ile kapatacak (Cumhuriyet, 07.03.2022).

Ukraynalı mühendislere davet... (Sabah, 23.3.2022)

İBB, Ukraynalı sığınmacılara yardım gönderdi (Sözcü, 16.03.2022).

Ukraynalı mülteciler için 9,1 milyar avroluk yardım (Yeni Şafak, 09.04.2022).

JJ Foodservice, Ukraynalı mültecilere destek olacak (Hürriyet, 8.3.2022).

İsviçre, Ukrayna parasını kabul etmiyor (Aydınlık, 10.4.2022).

İngiltere’de Ukraynalı mültecilere kapılarını açana ayda 6.700 TL verilecek (Sözcü, 13.03.2022).

Almanya’da işsiz sayısı haziranda Ukraynalı mülteciler nedeniyle arttı (Star, 30.6.2022).

Nasıl başardınız: Dünya Türkiye’den mülteci desteği istiyor (Yeni Şafak, 20.4.2022).

Tablo 4: Haberlerin Gazetelere Göre Dağılımı

Haber İçeriği	Türkiye	Cumhuriyet	Sabah	Sözcü	Yeni Şafak	Hürriyet	Aydınlık	Star
Ekonomik yük öznesi olarak sığınmacı	1						1	1
Ucuz işgücü konulu sığınmacılar		1						
Nitelikli göçmen ve			1					

ekonomik getiri								
İnsani yardım				2	2	1		
Toplam	1	1	1	2	2	1	1	1

Türk gazetelerinde Avrupa devletlerinin Ukraynalı sığınmacıları niteliksiz, ucuz işgücü olarak gördükleri haber yapılmıştır. Bunun yanında bazı Avrupa devletlerinin Ukraynalı sığınmacıların kendi ülke ekonomilerine katkı sağlamaları için bir fırsat olarak kullanılabilirler haber yapılmıştır. Bazı nitelikli Ukraynalı sığınmacıların ise deneyim ve bilgilerinden yararlanmak için bazı ülkelere davet edildikleri haber konusu olmuştur. Türkiye açısından Ukraynalı sığınmacı ve mülteciler konut kiralalarının artmasına sebep olan bir unsur olarak sunuldukları anlaşılmaktadır. Ekonomik motivasyonlu haberlerde ev kiralalarının artmasına sebep olması yönüyle mülteci ve sığınmacılar potansiyel risk unsuru olarak sunulurken ucuz işgücü, nitelik işgücü şeklinde haber konusu yapıldıkları görülmektedir. Türk gazetelerinde ön plana çıkarılan ve fazla haber yapılan konu ise insani yardım ve toplumsal duyarlılık konusu olduğu anlaşılmıştır.

3.1.4. Cinsiyetçi Bakış Açısıyla Sığınmacı ve Mülteci Haberleri

Çeşitli sebeplerle farklı ülkelere sığınan mülteci ve sığınmacılar çok boyutlu sorunlarla yüzleşebilmektedir. Savunmasız göçmen grupların başında kadınlar ve çocuklar gelmektedir. İnsan kaçakçılarının eline düşen bazı kadın ve çocuklar için başta cinsel taciz, istismar başta olmak üzere fiziksel ve psikolojik şiddet ve fuhuş gibi durumlara maruz kalabilmektedirler. Bu yaşanan olgular sonucunda zorla fuhşa sürüklenmeleriyle de ortaya çıkan göçmen kadınlarda depresyon, stres ve travma gibi sorunların oluşmasında yıkıcı etkileri görülebilmektedir. Medyaya yansıyan kadın ve göç konulu haberler incelendiğinde göçün feminizasyonu şeklinde değerlendirilebilir. Kadın bedeninin cinsel bir obje olarak sunulduğu ve değersizleştirildiği haber manşetleri ön plana çıkmaktadır. Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerle ilgili kadın konulu haber manşetleri şu şekildedir;

Sığınmacı Ukraynalı kadınlar için başlatılan kampanya, tacizciler ve seks tacirleri için 'Tinder' işlevi görüyor! (Hürriyet, 12.04.2022).

Mültecilere fuhuş tuzağı (Sabah, 23.03.2022).

Ukraynalı mülteci kadınlara iğrenç fuhuş tuzağı! Fuhuş çeteleri ağına aldı! Cinsel arkadaşlık sitesi. (Takvim, 5.4.2022).

Ukraynalı kadınlara ahlaksız teklif! Ülkeyi ayağa kaldırdı (Milliyet, 23.05.2022).

İğrenç tuzak kâbusuyla ülkeye gelen Ukraynalı kadın bunu hiç beklemiyordu! (Milliyet, 20.04.2022).

Devlet destekli skandal! Ukraynalı kadınlara ahlaksız tuzak (Yeni Akit, 14.04.2022).

İnsanlık için utanç: Savaşta kaçan Ukraynalı kadın ve çocuklar seks tacirlerinin hedefinde! (Hürriyet, 9.3.2022).

Rusya'nın işgalinden kaçan Ukraynalı kadınlar nasıl seks ticaretine itiliyor? (Cumhuriyet, 29.03.2022).

Ukraynalı mülteci kadınlara akıl almaz tuzak! Son karar tartışma yaratacak (Milliyet, 5.4.2022).

Göç ve savaş gölgesinde kadınlar günü (Yeni Şafak, 8.03.2022).

Brezilyalı politikacının Ukraynalı mülteciler hakkındaki cinsiyetçi sözlerine tepki yağıyor (Hürriyet, 7.03.2022).

Akbabalar Ukraynalı kadın avında (Milliyet, 17.04.2022).

Ukraynalı misafirler ile koordinasyon toplantısı yapıldı Proje ile dezavantajlı kadın ve çocuklara destek olunacak (Haber Türk, 4.4.2022).

Akdeniz Üniversitesi'nde 'Savaş, Kadın ve Göç Paneli' ile 'Göçmen Kadın Sanatçılar Resim Sergisi' düzenlendi Ukraynalı kadın, savaşın kadınlar üzerindeki etkisini anlatırken gözyaşlarını tutamadı (Haber Türk, 18.05.2022).

Savaştan kaçan Ukraynalı kadınlar Türkiye'ye sığınyor (Türkiye, 27.03.2022).

İnsan kaçakçıları, Ukrayna'dan kaçan kadın ve çocukların peşine düşebilir (Sözcü, 17.03.2022).

Ukraynalı kadın ve çocukların peşindeler! Sınır ötesi tuzak (Milliyet, 8.03.2022).

Ukraynalı mülteci kadınlara akıl almaz tuzak! Son karar tartışma yaratacak (Milliyet, 5.04.2022).

Ukraynalı çocuklar kaçırılıyor (Sabah, 20.03.2022).

Ukraynalı mültecilerde İsveç korkusu: Çocuklarının ellerinden alınmasından endişe ediyorlar (Yeni Şafak, 28.03.2022).

Tablo 5: Haber ve Konuların Gazetelere Göre Dağılımı

Haber İçeriği	Yeni Şafak	Sabah	Milliyet	Sözcü	Türkiye	Haber Türk	Hürriyet	Takvim	Cumhuriyet	Yeni Akit
Çocuk sığınmacılar	1	1	1							
Sığınmacı kadın ve fuhuş		1	5			1	2	1	1	1
İnsan kaçakçılığı ve sığınmacı				1						
Hoşgörü ve yardım	1				1	1				
Cinsiyetçilik							1			
Toplam	1	2	6	1	1	2	3	1	1	1

Haber başlıklarını incelendiğinde olumsuzluk olarak nitelendirilebilecek fuhuş haberleri yerel basında oldukça fazla yer aldığı görülmektedir. “Seks ticareti”, “kadınlara tuzak”, “ahlaksız teklif”, “fuhuş tuzağı”, “cinsel arkadaşlık”, “iğrenç tuzak”, “utanç” ve “ahlaksızlık” gibi etiketlerle anılan Ukraynalı mülteci ve sığınmacıların itibarsızlaştırıldığı düşünülmektedir. Ulus ötesi göçle birlikte sosyal ve ekonomik statülerini yitiren Ukraynalı göçmen kadınlar, bilmedikleri coğrafyalara ve ülkelere göç edebilmekte birçok insan taciri ve örgütün denetimine girebilmektedirler. Genel itibarıyla Ukraynalı sığınmacı ve mülteci kadınların mağdur biçiminde sunulduğu haber manşetlerinde kadın emeği ve işgücünden bahsedilmezken sığınmacı kadınların toplumsal cinsiyet normlarıyla uyumlu bir şekilde manşetlere taşındığı anlaşılmaktadır. Kadınları haz verici cinsel bir obje olarak algılayan bu haberlerin söylem pratiklerinde ataerkil ve cinsiyetçi bir bakış açısının egemen olduğu söylenebilir.

4. Sonuç

Türk medyasında Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerle ilgili olumlu ve olumsuz haberler yapıldığı anlaşılmıştır. Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerle ilgili olumlu haberlerin nitelikli göçmen, nitelikli işgücü, insani yardım ve hoşgörü konuları etrafında şekillenmiş olduğu söylenebilir. Sabah, Yeni Şafak, Yeni Akit, Türkiye ve Hürriyet gibi gazetelerde çıkan Ukraynalı sığınmacı ve mülteci haberlerinin hükümet politikalarını destekler nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.

Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerle ilgili üretilen haber ve söylemlerin ana ekseninde hükümetin sığınmacı ve dış politikasını övmek ya da olumsuz eleştirisini yapmak düşüncesi yer almaktadır. Gazetelerin benimsediği dünya görüşü ve ideolojilerin haber yapma biçimleri üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Öyle ki Sözcü Gazetesi iktidar karşıtı konumundan dolayı, muhalefet belediyesi olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Ukraynalı sığınmacılara insani yardımda bulunduğunu haber yapması, aynı şekilde iktidar karşıtı görüşlere sahip olması sebebiyle Cumhuriyet gazetesinin Ukraynalı mültecileri ekonomik yük, ucuz işgücü şeklinde haber yapması bu görüşü destekler niteliktedir. Bu bağlamda siyasi iktidar partisi ile benzer görüşlere sahip Sabah Gazetesi'nin hükümetin sığınmacı ve mülteci politikasını destekler nitelikte haberler yaptığı görülmüştür. Sabah Gazetesi'nin Ukraynalı mühendislere davet, hükümetle benzer görüşlere sahip Türkiye Gazetesi'nin savaştan kaçanların Türkiye'ye sığınması, aynı şekilde Yeni Şafak Gazetesi'nin dünyanın sığınmacı konusunda Türkiye'den yardım istemesi biçiminde haber yapması bu bakımdan anlamlıdır.

Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerle ilgili olumsuz haberlerde savaştan kaçan, yardıma muhtaç, mağdur, güvenlik endişesi, ekonomik yük ve yabancı olarak sunulduğu görülmektedir. Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerin insan hakları bağlamında sosyal yaşamlarına değinmeyen haberlerde, Ukraynalı sığınmacıların sığınma ve mültecilik gibi insani haklarını gündeme taşımadığı görülmektedir. Ukraynalı sığınmacı ve mülteci haberleri en fazla Milliyet, Hürriyet, Yeni Şafak ve Sözcü gazetelerinde yer almıştır. Milliyet gazetesinde Ukraynalı sığınmacı ve mülteci haberleri duygusal, popülist ve cinsiyetçi yaklaşımlarla ele alınmıştır. Hürriyet gazetesinde de kadın merkezli ve duygusal içerikli sığınmacı ve mülteci haberleri konu olmuştur. Sözcü gazetesinde ise Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerin ekonomik motivasyonları ve Avrupa ülkelerinin sığınmacı politikaları ön planda olmuştur. Ukraynalı sığınmacı ve mülteciler için; "misafir", "Ukraynalılar", "savaştan kaçan Ukraynalılar", "işgalden kaçan Ukraynalılar", "iyi mülteciler", "mavi gözlüler" gibi sıfat ve adlandırmalar sunulmuştur. Ukraynalı sığınmacı ve mültecilerin fuhuş, seks işçisi olabilme potansiyelleri ve risk tehditler, Avrupa devletlerinin Suriyeli ve Ukraynalı sığınmacı ve mülteciler konusundaki ikircikli tutumları, savaş mağduru olmaları, ekonomik yük şeklinde görülmeleri şeklinde Türk gazetelerinde haber oldukları anlaşılmıştır.

Çocuk sığınmacılar ve risk konusu, Milliyet, Hürriyet, Sabah ve Yeni Şafak gazetelerinde haber konusu olurken hoşgörü ve insani yardım konusu Yeni Şafak, Sözcü, Hürriyet ve Türkiye Gazetelerinde haber konusu olmuştur. Ukraynalı sığınmacıların fuhuş ve seks işçiliği ile gündeme gelmesi en fazla haber yapıla konu olmuştur. Bu konuda en fazla haber yapılan gazete, Milliyet olmuştur. Aynı şekilde Ukraynalı ve Suriyeli sığınmacılar kıyaslamalı haberler medyada geniş yer tutmuştur. Savaş mağduru, toplumsal risk, ekonomik yük, ucuz işgücü ve çocuk sığınmacılar konuları de gazetelerde fazla yer tutmuştur.

Türk gazetelerinde Ukraynalı sığınmacı ve mülteci haberleri küresel bir sorun haline dönüşen mülteci ve sığınmacı krizine sürdürülebilir, rasyonel ve bilimsel çözüm önerileri sunmaktan uzaktır. Ukraynalı sığınmacıların mağdur ama aynı zamanda ekonomik yük olarak anılması bazı sosyal problemlerin kaynağı olarak sunulması bireylerin, toplumların ve küresel aktörlerin sığınmacılara karşı olumsuz intiba edinmesine yol açabilmektedir. Nitekim yapılan araştırmada Ukraynalı sığınmacıların ekonomik yük, ucuz işgücü, cinsiyetçi rol ve kimlikleriyle sunumunun yapıldığını yansıtmaktadır. Türk gazetelerinde Ukraynalı sığınmacıların ülke ekonomisine üretken bir katkı yapamayacağı gibi ülkenin bazı bölgelerine göç eden sığınmacıların evlerin kira bedellerinin artışına sebep olduğu değerlendirilmektedir. Duygu ve heyecan yüklü Ukraynalı sığınmacı haberlerinin yanında sığınmacıların etnik, dinsel, kültürel farklılıklarına atıf yapılarak sosyal ayrıştırma, ayrımcılık temalı haberler gazetelerde bir hayli fazla yer almıştır.

Diğer önemli bir sorun ise sığınmacı ve mültecilerin kim oldukları, vatandaşlık ve kimlik sorunlarının çözümü ile ilgilidir. Yazılı basında Ukraynalı sığınmacıların vatandaşlık bağı, kimlik ve aidiyetleri ile ilgili herhangi bir değerlendirme ya da yorum yer almamaktadır. Yazılı basında mültecilik ve sığınmacıların niçin bir problem teşkil ettiği esasen tartışılmamıştır. Bu bağlamda vatandaşlık bağı, kültürel kimliklerin tanınması, mensubiyet ve aidiyet bilincinin konuşulmaya ve tartışılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Her ne kadar başka bir ülkeye sığınmak insani bir olay olmasına rağmen yazılı basında ve haberlerde küresel göç hareketlerinin insani ve ahlaki boyutu pek irdelenmemiştir. Göç gibi toplumsal dokuları ve kültürel karakteristikleri etkileyen dinamik bir sürecin gazetelerde temsili, toplumsal hayatta meydana gelen değişim ve gelişimleri anlama, algılama ve anlamlandırma bakımından önemlidir. Bireylerin ve toplumların çevrelerinde olup bitenler hakkında bilgi sahibi olabilmesi, dünyayı ve toplumsal hareketleri anlamasında medya organlarının ve gazetelerin büyük işlevi vardır.

Kaynakça

- Ardıç Çobaner, A. (2015). Çocuk hakları bağlamında Suriyeli mülteci çocukların haberlerde temsili. *Marmara İletişim Dergisi*, (24), 27-54.
- Beamen, J. ve d'Arcy, C. (1980). A typology of Internal migration. *Canadian Studies in Population (ARCHIVES)*, 9-20.
- Boztepe, V. (2017). Televizyon haberlerinde Suriyeli mültecilerin temsili. *Ankara Üniversitesi İlef Dergisi*, 4(1), 91-122.
- Çelik, H. ve Ekşi, H. (2008). Söylem analizi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, (27), 99-117.
- Demir, E. (2022a). Antalya'nın nüfusu ve sosyal özellikleri üzerine bir değerlendirme. *Turkish Academic Research Review*, 7(1), 75-96.
- Demir, E. (2022b). 21. yüzyılda uluslararası göç ve mülteciler: Bir Türkiye perspektifi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 267-274.
- Dijk, T. A. V. (2003). The discourse knowledge interface. . Ed. G. Weiss and, R. Wodak (Ed.), *Critical discourse analysis*, (Pp. 85-109). London: Palgrave Macmillan.
- Dijk, T. A.V. (2008). *Discourse and Power*, Palgrave Macmillan: New York
- Doğan, İ. (2018). *Göç ve kültür*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınevi.
- Doğanay, Ü., ve Keneş, H. Ç. (2016). Yazılı basında Suriyeli 'mülteciler': Ayrımcı söylemlerin rasyonel ve duygusal gerekçelerinin inşası. *Mülkiye dergisi*, 40(1), 143-184.
- Foucault, M. (1987). *Söylemin Düzeni*. (Çev. Turhan Ilgaz). İstanbul: Hil Yayınları.
- Göker, G., ve Keskin, S. (2015). Haber medyası ve mülteciler: Suriyeli mültecilerin Türk yazılı basınındaki temsili. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (41), 230-256.
- Gülerce, H., Şahin, H., ve Abdul, H. A. D. İ. (2022). Migration and Obstacles to Social Cohesion: The Perception of Young People in Turkey. *HUMANITAS-Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(20), 206-225.
- Günbayı, İ. (2019). Nitel araştırmada veri analizi: tema analizi, betimsel analiz, içerik analizi ve analitik genelleme. *Erişim adresi (03.02. 2020): <http://www.nirvanasosyal.com/h-392-nitel-arastirmada-veri-analizi-tema-analizi-betimsel-analiz-icerik-analizi-ve-analitik-genelleme.html>*.
- Marsella, A. J., ve Ring, E. (2003). Human migration and immigration: An overview. L. L. Adler, U.P. Gielen (Ed.), *Migration: Immigration and emigration in international perspective*. (pp. 3-22). Greenwood Publishing Group.
- Özkeçeci, Z., ve Cihan, O. (2021). Pandemi Yönetişiminde Medyanın İtici Gücü: "Dördüncü Kuvvet" Ne Yaptı?. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(43), 7329-7347.
- Paksoy, A. F., ve Şentöregil, M. (2018). Türk basınında Suriyeli sığınmacılar: İlk beş yılın analizi (2011-2015). *Selçuk İletişim*, 11(1), 237-256.
- Pandır, M. ve Efe, İ. (2015). Türk basınında Suriyeli sığınmacı temsili üzerine bir içerik analizi. *Marmara İletişim Dergisi*, (24), 1-26.
- Sarılar, N. B. E. (2018). Türk basınında, anaakım medyada mülteci/sığınmacı temsili. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 10(1), 139-157.
- Skeldon, R. (2008). International migration as a tool in development policy: a passing phase?. *Population and development review*, 34(1), 1-18.
- Sözen, E. (1999). *Söylem*. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Şen, F. (2017). Bir öteki olarak mülteciler: Suriyeli mültecilerin ana akım ve alternatif medyada temsili. *Atatürk İletişim Dergisi*, (12), 27-42.
- Şit, İ. (2022). Uluslararası medya kuruluşlarında Afgan sığınmacı haberleri üzerine bir inceleme. *Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Araştırma Dergisi*, (19), 90-115.
- Tiryaki, S. (2022). Türk Basınında Göçmen, Sığınmacı ve Mülteci Haberleri Üzerine Bir İnceleme. *Kültür Araştırmaları Dergisi*, (15), 124-156.
- Türkiye Göç Raporu 2016 (2017). *T.C. İçişleri Bakanlığı*. Ankara: Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Yayınları, Yayın No: 40.

- Uysal, E. (2020). Medyanın gösterdikleri: haber metinleri üzerinden medyanın dördüncü kuvvet rolüne bakış. *Niğantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 18-28.
- Yaylacı, A. F., ve Beldağ, A. (2018). Değerler eğitimi ve güncel tartışmalar: Gazete haberlerine ilişkin bir eleştirel söylem analizi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(1), 139-155.
- Yücebaş, M. (2015). Gaziantep Yerel Basınında Suriyeli İmgesi: Yeni Taşranın Yeni Suskunları: Suriyeliler. *Birikim Dergisi*. (311), 38-47.
- Yüksel, H. (2014). İnternet gazeteciliğinde bilgi kirliliği sorunu. *Atatürk İletişim Dergisi*, (6), 125-138.
- Akşam Gazetesi. *Suriyeli göçmenleri geri itiyorlardı... Ukraynalılar için özel*, 04 Mart 2022, <https://www.aksam.com.tr/dunya/suriyeli-gocmenleri-geri-itiyorlardi-ukraynalilar-icin-ozel-hazirliga-basladilar/haber-1248847>. Erişim tarihi: 24.06.2023
- Aydınlık Gazetesi. *İsviçre, Ukrayna parasını kabul etmiyor*, 10 Nisan 2022, <https://www.aydinlik.com.tr/haber/isvicre-ukrayna-parasini-kabul-etmiyor-310061>. Erişim tarihi: 22.06.2023.
- Aydınlık Gazetesi. *Avrupa'nın 'iyi mültecileri'!*, 13 Mart 2022, <https://www.aydinlik.com.tr/koseyazisi/avrupanin-iyi-multecileri-305515>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Cumhuriyet Gazetesi. *Ukrayna'da yetimhanelerdeki çocuklar Türkiye'ye geldi*, 27 Mart 2022, <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/ukraynada-yetimhanelerdeki-cocuklar-turkiyeye-geldi-1919828>. Erişim tarihi: 14.06.2023
- Cumhuriyet Gazetesi. *Rusya'nın işgalinden kaçan Ukraynalı kadınlar nasıl seks ticaretine itiliyor?*, 29 Mart 2022, <https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/rusyanin-iskalinden-kaçan-ukraynali-kadinlar-nasil-seks-ticaretine-itiliyor-1920313>. Erişim tarihi: 25.07.2023
- Cumhuriyet Gazetesi. *Hollanda işçi açığını Ukraynalılar ile kapatacak*, 07 Mart 2022, <https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/hollanda-isci-acigini-ukraynalilar-ile-kapatacak-1913846>. Erişim tarihi: 26.07.2023.
- Güneş Gazetesi. *Sömürü hirsinin kamçılacağı emperyalist müdahale ve işgallerin ürünü olan zorunlu göç yüz milyonları yerinden etti*, 4 Nisan 2022, <https://www.gunes.com/gundem/somuru-hirsinin-kamciladigi-emperyalist-mudahale-ve-iskallerin-urunu-olan-zorunlu-goc-yuz--1130604>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Haber Türk Gazetesi. *Gerçek ile hayal arasında bir savaş*, 6 Mart 2022, <https://www.haberturk.com/rusya-iskali-altindaki-ukrayna-dan-kaçan-multecilerin-drami-3366017>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Haber Türk Gazetesi. *Ukraynalılar sınır ülkelere geçebilirken, ülkedeki göçmenlerin geçişine izin verilmiyor*, 2 Mart 2022, <https://www.haberturk.com/ukrayna-dan-ayrilmak-isteyen-gocmenler-ayrimciliga-ugruyor-3361334>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Haber Türk Gazetesi. *Ukraynalı misafirler ile koordinasyon toplantısı yapıldı Proje ile dezavantajlı kadın ve çocuklara destek olunacak*, 4 Nisan 2022, <https://www.haberturk.com/eskisehir-haberleri/96139045-ukraynali-misafirler-ile-koordinasyon-toplantisi-yapildi-proje-ile-dezavantajli-kadin-ve>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Haber Türk Gazetesi. *Akdeniz Üniversitesi'nde 'Savaş, Kadın ve Göç Paneli' ile 'Göçmen Kadın Sanatçılar Resim Sergisi' düzenlendi Ukraynalı kadın, savaşın kadınlar üzerindeki etkisini anlatırken gözyaşlarını tutamadı*, 18 Mayıs 2022, <https://www.haberturk.com/antalya-haberleri/97341217-akdeniz-universitesinde-savas-kadin-ve-goc-paneli-ile-gocmen-kadin-sanatcilar-resim-sergisi>. Erişim tarihi: 26.07.2023.
- Haber Türk Gazetesi. *Göçmenin dini, ırkı, rengi olur mu?*, 5 Mart 2022, <https://www.haberturk.com/ukrayna-polonya-sinirindaki-multecilerin-drami-3365218>. Erişim tarihi: 26.07.2023.
- Hürriyet Gazetesi. *Ukrayna savaşının en büyük mağdurları çocuklar*, 8 Mart 2022, <https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/sedat-ergin/ukrayna-savasinin-en-buyuk-magdurlari-cocuklar-42017947>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Hürriyet Gazetesi. *Kadınlar göçünde milyonlarca dram: Polina, Alina, Elena ve diğerleri*, 9 Mart 2022, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/kadinlar-gocunde-milyonlarca-dram-polina-alina-elena-ve-digerleri-42018661>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Hürriyet Gazetesi. *JJ Foodservice, Ukraynalı mültecilere destek olacak*, 8 Mart 2022, <https://www.hurriyet.com.tr/avrupa/jj-foodservice-ukraynali-multecilere-destek-olacak-42018348>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Hürriyet Gazetesi. *'Yeni hayat' başlarına yıkıldı... 11 yaşında ama 2'inci kez savaştan kaçıyor!* 15 Mart 2022, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/yeni-hayat-baslarina-yikildi-11-yasinda-ama-2inci-kez-savastan-kaçiyor-42020758>. Erişim tarihi: 23.07.2023.

- Hürriyet Gazetesi. *Sığınmacı Ukraynalı kadınlar için başlatılan kampanya, tacizciler ve seks tacirleri için 'Tinder' işlevi görüyor!*, 12 Nisan 2022, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/siginmaci-ukraynali-kadinlar-icin-baslatilan-kampanya-tacizciler-ve-seks-tacirleri-icin-tinder-islevi-goruyor-42041181>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Hürriyet Gazetesi. *İnsanlık için utanç: Savaştan kaçan Ukraynalı kadın ve çocuklar seks tacirlerinin hedefinde!*, 9 Mart 2022, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/insanlik-icin-utanc-savastan-kaçan-ukraynali-kadin-ve-cocuklar-seks-tacirlerinin-hedefinde-42018722>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Hürriyet Gazetesi. *Brezilyalı politikacının Ukraynalı mülteciler hakkındaki cinsiyetçi sözlerine tepki yaşıyor*, 7 Mart 2022, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/brezilyali-politikacinin-ukraynali-multeciler-hakkındaki-cinsiyetci-sozlerine-tepki-yaqiyor-42017481>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Hürriyet Gazetesi. *Mülteciye renk farkı*, 09 Nisan 2022, <https://www.hurriyet.com.tr/avrupa/multecide-renk-farki-42039684>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Milliyet Gazetesi. *Savaş mağduru Ukraynalı kadınlara korkunç teklif! Facebook'ta dakikalar içinde mesaj yağdı*, 6 Haziran 2022, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/savas-magduru-ukraynali-kadınlara-korkunc-teklif-facebookta-dakikalar-icinde-mesaj-yaqdi-6738809>. Erişim tarihi: 26.07.2023.
- Milliyet Gazetesi. *Askerin yaptığı bu hareketi unutamıyorum! Bir yıl önce turist, bu kez sığınmacı olarak Antalya'da*, 13 Nisan 2022, <https://www.milliyet.com.tr/gundem/askerin-yaptiqi-hareketi-unutamiyorum-bir-yil-once-turist-bu-kez-siginmaci-olarak-antalyada-6736304>. Erişim tarihi: 23.07.2023.
- Milliyet Gazetesi. *Dünyanın bitmeyen sınavı: Mülteciler*, 26 Haziran 2022, <https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/deniz-kilislioglu/dunyanin-bitmeyen-sinavi-multeciler-6779229>. Erişim tarihi: 25.07.2023
- Milliyet Gazetesi. *Ukraynalı mülteci kadınlara akıl almaz tuzak! Son karar tartışma yaratacak*, 5 Nisan 2022, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/ukraynali-multeci-kadınlara-akilalmaz-tuzak-son-karar-tartisma-yaratacak-6731127>. Erişim tarihi: 26.07.2023.
- Milliyet Gazetesi. *Akbabalar Ukraynalı kadın avında*, 17 Nisan 2022, <https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/ozay-sendir/akbabalar-ukraynali-kadin-avinda-6739007>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Milliyet Gazetesi. *Ukraynalı kadınlara ahlaksız teklif! Ülkeyi ayağa kaldırdı*, 23 Mayıs 2022, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/ukraynali-kadınlara-ahlaksiz-teklif-ulkeyi-ayaga-kaldirdi-6759549>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Milliyet Gazetesi. *İğrenç tuzak kâbusuyla ülkeye gelen Ukraynalı kadın bunu hiç beklemiyordu!*, 20 Nisan 2022, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/tuzaktan-korkan-ukraynali-kadına-buyuk-surpriz-bunu-hic-beklemiyordu-6740518>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Milliyet Gazetesi. *Ukraynalı kadın ve çocukların peşindeler! Sınır ötesi tuzak*, 8 Mart 2022, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/ukraynali-kadin-ve-cocuklarin-pesindeler-sinir-otesi-tuzak-6713991>. Erişim tarihi: 26.07.2023.
- Milliyet Gazetesi. *Ukraynalı mülteci kadınlara akıl almaz tuzak! Son karar tartışma yaratacak*, 5 Nisan 2022, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/ukraynali-multeci-kadınlara-akilalmaz-tuzak-son-karar-tartisma-yaratacak-6731127>. Erişim tarihi: 26.07.2023.
- Milliyet Gazetesi. *Hayatının en zor kararı! Ukraynalı kadın dehşeti anlattı*, 28 Haziran 2022, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/ukraynali-kadin-kabusu-anlatti-gecelerce-banyodan-cikamadim-6779975>. Erişim tarihi: 23.07.2023.
- Sabah Gazetesi. *Ukraynalı mühendislere davet.*, 22 Mart 2022, <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/dilek-gungor/2022/03/23/ukraynali-muhendislere-davet>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Sabah Gazetesi. *Ukraynalı çocuklar kaçırılıyor*, 20 Mart 2022, <https://www.sabah.com.tr/pazar/2022/03/20/ukraynali-cocuklar-kaciriliyor>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Sabah Gazetesi. *Mültecilere fuhuş tuzağı*, 23 Mart 2022, <https://www.sabah.com.tr/avrupa/2022/03/23/multecilere-fuhus-tuzagi>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Sabah Gazetesi. *Rusya-Ukrayna savaşında yürek burkan manzaralar! İnsani koridordan umuda göç*, 9 Mart 2022, <https://www.sabah.com.tr/dunya/rusya-ukrayna-savasinda-yurek-burkan-manzaralar-insani-koridordan-umuda-goc-5900982>. Erişim tarihi: 26.07.2023.
- Star Gazetesi. *Batı'nın iki yüzlülüğü! Botları batıranlar 'mülteci sever' oldu*, 06 Mart 2022, <https://www.star.com.tr/dunya/batinin-iki-yuzlulugu-botlari-batiranlar-multeci-sever-oldu-haber-1694816/>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Star Gazetesi. *Sığınma hakkı mavi gözlüler için güncellenirken*, 13 Mart 2022, <https://www.star.com.tr/acik-gorus/siginma-hakki-mavi-gozluler-icin-guncellenirken-haber-1697351/>. Erişim tarihi: 24.07.2023.

- Sözcü Gazetesi. *İBB, Ukraynalı sığınmacılara yardım gönderdi*, 16 Mart 2022, <https://www.sozcu.com.tr/2022/gundem/ibb-ukraynali-siginmacilara-yardim-gonderdi-7014805/>. Erişim tarihi: 21.07.2023.
- Sözcü Gazetesi. *İngiltere'de Ukraynalı mültecilere kapılarını açana ayda 6.700 TL verilecek*, 13 Mart 2022, <https://www.sozcu.com.tr/2022/dunya/ingilterede-ukraynali-multecilere-kapilarini-acana-ayda-6-700-tl-verilecek-7007358/>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Sözcü Gazetesi. *Bunun adı iki yüzlülük: Yıllardır Suriyelileri almayan Avrupa, Ukraynalılara kucak açtı*, 18 Mart 2022, <https://www.sozcu.com.tr/2022/dunya/bunun-adi-iki-yuzluluk-yillardir-suriyelileri-almayan-avrupa-ukraynalilara-kucak-acti-7018185/>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Sözcü Gazetesi. *İnsan kaçakçıları, Ukrayna'dan kaçan kadın ve çocukların peşine düşebilir*, 17 Mart 2022, <https://www.sozcu.com.tr/2022/dunya/insan-kaçakçilari-ukraynadan-kaçan-kadin-ve-cocuklarin-pesine-dusebilir-7017218/>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Sözcü Gazetesi. *Çekya, Suriyeli mültecilerle Ukraynalı mültecileri kıyasladı*, 01 Mayıs 2022, <https://www.sozcu.com.tr/2022/dunya/cekya-suriyeli-multecilerle-ukraynali-multecileri-kiyasladi-7110049/>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Takvim Gazetesi. *Ukraynalı mülteci kadınlara iğrenç fuhuş tuzağı! Fuhuş çeteleri ağına aldı! Cinsel arkadaşlık sitesi*. 5 Nisan 2022, <https://www.takvim.com.tr/dunya/2022/04/05/ukraynali-multeci-kadınlar-igrenc-fuhus-tuzagi-fuhus-ceteleri-agina-aldi-cinsel-arkadaslik-sitesi>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Türkiye Gazetesi. *Savaştan kaçan Ukraynalı kadınlar Türkiye'ye sığınıyor*, 27 Mart 2022, <https://www.turkiyegazetesi.com.tr/yasam/841176.aspx>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Türkiye Gazetesi. *Danimarka Suriyeliler için çıkardığı 'Mücevher Yasası'nı Ukraynalılara uygulamayacak*, 04.03.2022, <https://www.turkiyegazetesi.com.tr/dunya/832407.aspx>. Erişim tarihi: 23.07.2023.
- Türkiye Gazetesi. *Ukraynalı mülteciler akın etti, ev kiralari yüzde 70 arttı!*, 22 Mart 2022, <https://www.turkiyegazetesi.com.tr/ekonomi/839247.aspx>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Yeni Akit Gazetesi. *Devlet destekli skandal! Ukraynalı kadınlara ahlaksız tuzak*, 14 Nisan 2022, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/devlet-destekli-skandal-ukraynali-kadınlar-ahlaksiz-tuzak-1646986.html>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Yeni Şafak Gazetesi. *Avrupa Ukrayna mülteci krizinde çaresiz: İnsan ticareti tehdidi*, 30 Mart 2022, <https://www.yenisafak.com/dunya/avrupa-ukrayna-multeci-krizinde-caresiz-insan-ticareti-tehdidi-artiyor-3772316>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Yeni Şafak Gazetesi. *Almanya'dan mültecilere utanç verici uygulama: Afgan'ı atıyor Ukraynalı alıyorlar*, 22 Nisan 2022, <https://www.yenisafak.com/dunya/almanya-dan-multecilere-utanc-verici-uygulama-afgani-atiyor-ukraynali-aliyorlar-3806383>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Yeni Şafak Gazetesi. *İrkçilik zehri Avrupa'yı sardı: kovmak için sıraya girdiler*, 21 Mart 2022, <https://www.yenisafak.com/ekonomi/irkcilik-zehri-avrupayi-sardi-kovmak-icin-siraya-girdiler-3770777>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Yeni Şafak Gazetesi. *Batı'nın mülteci ayrımcılığı 'Renk' ayarları bozulmuş insan hakları*, 22 Mart 2022, <https://www.yenisafak.com/dusunce-gunlugu/batinin-multeci-ayrimciligini-renk-ayarları-bozulmus-insan-hakları-3770940>. Erişim tarihi: 20.07.2023.
- Yeni Şafak Gazetesi. *Ukraynalı mülteciler için 9,1 milyar avroluk yardım*, 09 Nisan 2022, <https://www.yenisafak.com/dunya/avrupa-birliğı-daha-fazlasi-gelecek-deyip-duyurdu-ukraynali-multeciler-icin-91-milyar-avroluk-yardim-3794253>. Erişim tarihi: 22.07.2023.
- Yeni Şafak Gazetesi. *Nasıl başardınız: Dünya Türkiye'den mülteci desteği istiyor*, 20 Nisan 2022, <https://www.yenisafak.com/gundem/nasil-basardiniz-dunya-turkiyeden-multeci-destegi-istiyor-3796003>. Erişim tarihi: 23.07.2023.
- Yeni Şafak Gazetesi. *Göç ve savaş gölgesinde kadınlar günü*, 8 Mart 2022, <https://www.yenisafak.com/dunya/goc-ve-savas-golgesinde-kadınlar-gunu-3768472>. Erişim tarihi: 24.07.2023.
- Yeni Şafak Gazetesi. *Ukraynalı mültecilerde İsveç korkusu: Çocuklarının ellerinden alınmasından endişe ediyorlar*, 28 Mart 2022, <https://www.yenisafak.com/dunya/ukraynali-multecilerde-isvec-korkusu-cocuklarinin-ellerinden-alinmasından-endise-edyorlar-3771924>. Erişim tarihi: 25.07.2023.
- Yeni Şafak Gazetesi. *Almanya'da işsiz sayısı Ukraynalı mülteciler nedeniyle arttı*, 30 Haziran 2022, <https://www.yenisafak.com/dunya/almanya-da-issiz-sayisi-ukraynali-multeciler-nedeniyle-artti-3836977>. Erişim tarihi: 25.07.2023.

Extended Abstract

Introduction

Refugee or asylum is a universal international humanitarian action and right. Refugees, who are exposed to social division, war, violence, terrorism, and interference with freedom of thought and religion, are a social group struggling to survive and in need of basic conditions such as medicine, shelter and food. People who have to migrate to other degrees due to the political, social and cultural pressures they are exposed to in their own countries can easily be used as a precariat class based on care and assistance. Refugees, who face multidimensional problems such as social adaptation, language proficiency, work and profession, education, legal status problems, nutrition and housing problems in the countries where they have to migrate, are among the most registered and care-based groups among the social categories (Doğan, 2018: 123). -.134; Demir, 2022b: 268).

An indicator of the political tension between Ukraine and Russia in early 2022, it fell where many Ukrainian asylum seekers and refugees lived and became a shelter for Turkey and foreigners. It is also important how Ukrainian asylum seekers and refugees, who come from the first structure of the international community, are represented in newspapers, which are the leading media tools, and how they are presented. The powerful and effective structure of the media has an important place in revealing people's perspectives in social life. Based on this, how Ukrainian refugees and asylum seekers, who had to take shelter from their homeland and the environment and foreigners within the scope of the Ukrainian-Russian War, in order to benefit from social, political, economic and cultural issues all over the world, especially in Europe, in order to abandon the existing ones, are represented in Turkish newspapers, What themes The source of the explosion in the explosion is analyzed. In the study, based on Van Dijk's critical discourse analysis, it was known what kind of discourse was developed towards Ukrainian refugees and asylum seekers in Turkish newspapers and what the cultural and ideological practices behind this discourse were. As a matter of fact, by performing fertility analysis, information about growth is obtained regarding phenomena such as social power, power, present, status quo, identity, citizenship, belonging and membership.

Methods

The aim of current study is to classify and analyze the Ukrainian asylum seeker and refugee news in Turkish newspapers Akşam, Aydınlık, Cumhuriyet, Güneş, Hürriyet, Milliyet, Sabah, Sözcü, Star, Takvim, Türkiye, Yeni Akit, Yeni Şafak Haber thematically according to their content and meaning. from 24.02.2022 to 01.07.2022, the news in the written press was examined, and the meaning and discourse relationship of 55 news in total was analyzed. In the study, the Decrement of these dates was influenced by the outbreak and continuation of the political crisis between Ukraine and Russia in early 2022.

Title

It is understood that positive and negative news about Ukrainian asylum seekers and refugees have been published in the Turkish media. It can be said that the positive news about Ukrainian asylum seekers and refugees is shaped around the issues of qualified immigrants, qualified labor, humanitarian aid and tolerance. Ukrainian asylum seeker and refugee news published in newspapers such as Sabah, Yeni Şafak, Yeni Akit, Turkey and Hürriyet are considered to be supportive of government policies.

The main axis of the news and rhetoric produced about Ukrainian asylum seekers and refugees is the idea of praising or negatively criticizing the government's refugee and foreign policy. It can be said that the worldview and ideologies adopted by newspapers have an impact on the way they make news. So much so that because of the anti-government position of the Sözcü Newspaper, the opposition municipality of Istanbul Metropolitan Municipality reported that it was providing humanitarian assistance to Ukrainian asylum seekers, and in the same way, because it has anti-government views, the Cumhuriyet newspaper reported on Ukrainian refugees as an economic burden, cheap labor, supports this view. In this context, it has been seen that Sabah Newspaper, which has similar views with the political ruling party, has been making news that supports the government's asylum seeker and refugee policy. Sabah Newspaper's invitation to Ukrainian engineers, the Turkish Newspaper with similar views to the government, the asylum of those fleeing the war in Turkey, and the Yeni Şafak Newspaper's reporting on the world's request for help from Turkey on asylum seekers makes sense in this regard.

Conclusion

Although it is understood that the Turkish media emphasizes the negative aspects of Ukrainian asylum seeker and refugee news in general, it is observed that Ukrainian asylum seekers are presented as needy, victims and economic burden and foreigners at the same time. It seems that the news that does not address the social lives of Ukrainian asylum seekers and refugees in the context of human rights does not bring the humanitarian rights of Ukrainian asylum seekers and refugees, such as asylum and refugee status, to the agenda.

Ukrainian asylum seeker and refugee news in the Turkish media is far from offering sustainable, rational and scientific solutions to the refugee and asylum seeker crisis, which has become a global problem. Referring to Ukrainian asylum seekers as victims and also as economic burdens, presenting them as the source of some social problems may lead to negative impressions of individuals, societies and global actors towards asylum-seeking individuals. As a matter of fact, it is understood that the presentation of Ukrainian asylum seekers with economic burden, cheap labor, sexist roles and identities was made in the research. It is estimated in the Turkish media that Ukrainian asylum seekers cannot make a productive contribution to the country's economy, and that asylum seekers who migrate to some parts of the country cause an increase in the rental prices of houses. In addition to the Ukrainian asylum seeker news loaded with emotions and excitement, social segregation and discrimination-themed news referring to the ethnic, religious and cultural differences of asylum seekers have been featured a lot in the newspapers.